Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 7. novembra 2018*

„Pritožba – Državne pomoči – Ničnostna tožba – Dopustnost – Pomoč portugalskih organov pri reševanju finančne ustanove Banco Espírito Santo SA – Ustanovitev in kapitalski vložek v premostitveno banko – Odločitev Evropske komisije, da se pomoč razglasi za združljivo z notranjim trgom – Pravni interes – Tožba pred nacionalnimi sodišči za razglasitev ničnosti sklepa o reševanju družbe Banco Espírito Santo“

V zadevi C-544/17 P,

zaradi pritožbe na podlagi člena 56 Statuta Sodišča Evropske unije, vložene 18. septembra 2017,

BPC Lux 2 Sàrl s sedežem v Senningerbergu (Luksemburg) in druge pritožnice, katerih imena so navedena v prilogi k pritožbi, ki jih zastopata J. Webber in M. Steenson, solicitors, B. Woolgar, barrister, in K. Bacon, QC,

pritožnice,

druge stranke v postopku so

Evropska komisija, ki jo zastopata L. Flynn in P.-J. Loewenthal, agenta,

tožena stranka na prvi stopnji,

Portugalska republika,

intervenientka na prvi stopnji,

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi R. Silva de Lapuerta, podpredsednica v funkciji predsednice prvega senata, J.-C. Bonichot, E. Regan (poročevalec), C. G. Fernlund in S. Rodin, sodniki,

generalni pravobranilec: P. Mengozzi,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

* Jezik postopka: angleščina.

Sodbo

1 Pritožnice s pritožbo predlagajo razveljavitev sklepa Splošnega sodišča Evropske unije z dne 19. julija 2017, BPC Lux 2 in drugi/Komisija (T-812/14, neobjavljen, v nadaljevanju: izpodbijani sklep, EU:T:2017:560), s katerim je to kot nedopustno zavrglo njihovo tožbo za razglasitev ničnosti Sklepa Komisije C(2014) 5682 final z dne 3. avgusta 2014 o državni pomoči SA.39250 (2014/N) – Portugalska – Reševanje Banco Espírito Santo (v nadaljevanju: sporni sklep).

Dejansko stanje in sporni sklep

2 Pritožnice so podrejene upnice družbe Banco Espírito Santo SA (v nadaljevanju: banka BES) in so imetnice terjatev iz nižje kategorije 2.

3 Maja 2014 je bilo v reviziji, ki jo je izvedla Banco de Portugal (portugalska narodna banka) pri skupini Santo International SA, ugotovljeno, da se je zadnjenavedena znašla v težkem finančnem položaju, ki bi lahko negativno vplival na solventnost banke BES, v kateri je bila večinski delničar.

4 Banka BES je 30. julija 2014 objavila svoje rezultate za prvo polovico leta 2014, ki so nakazovali veliko finančno izgubo. Julija 2014 je zaradi tega prišlo do pomembnega padca njenih vlog.

5 Portugalski organi so v tem okviru odločili, da se za banko BES uporabi postopek reševanja, ki pomeni vzpostavitev začasne kreditne ustanove, „premostitvene banke“, na katero so bile prenesene zdrave poslovne dejavnosti banke BES. Kot posledica tega prenosa sredstev in obveznosti na premostitveno banko so morala druga sredstva in obveznosti ostati pri banki BES, ki naj bi postala „slaba banka“.

6 Portugalski organi so 3. avgusta 2014 Evropski komisiji priglasili projekt državne pomoči v višini 4.899 milijonov EUR, ki je bila odobrena s posredovanjem Fundo de Resolução (sklad za reševanje, Portugalska) in ki je bila namenjena temu, da se premostitveni banki zagotovi ustanovni kapital. Skupaj s tem obvestilom so portugalski organi Komisiji posredovali dve poročili portugalske narodne banke, in sicer na eni strani oceno možnosti za reševanje banke BES, v kateri je bilo ugotovljeno, da je bila vzpostavitev premostitvene banke edina rešitev, ki je omogočala, da se ohrani finančna stabilnost Portugalske republike, in na drugi strani opis postopka za reševanje banke BES. Na podlagi zadnjenavedenega poročila so portugalski organi Komisiji predložili zaveze tako v zvezi s premostitveno banko kot v zvezi s slabo banko, ki so se nanašale na postopek njune likvidacije. Zaveze, ki so se nanašale na obe instituciji, so bile povezane z upravljanjem obstoječih sredstev, omejitvami plač ter prepovedjo pridobitve delnic, plačila kuponov in dividend ter oglaševanja z uporabo državne pomoči.

7 Istega dne je Komisija po koncu predhodne faze preučitve na podlagi člena 108(3) PDEU sprejela sporni sklep, s katerim je ugotovila, da je priglašeni ukrep, in sicer kapitalski vložek v višini 4.899 milijonov EUR s strani portugalskih organov v premostitveno banko skupaj z zavezami teh organov, pomenil državno pomoč, ki je na podlagi člena 107(3)(b) PDEU združljiva z notranjim trgom (v nadaljevanju: zadevna državna pomoč).

8 V skladu z zavezami, ki so jih predstavili portugalski organi, je bilo med drugim določeno, da se nobeno od sredstev delničarjev in imetnikov podrejenih dolžniških instrumentov niti noben hibridni instrument ne more prenesti na premostitveno banko. Prav tako je bilo pojasnjeno, da bi se stečaj banke BES moral izvršiti najkasneje do 31. decembra 2016.

Postopek pred Splošnim sodiščem in izpodbijani sklep

9 Pritožnice so 12. decembra 2014 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložile tožbo za razglasitev ničnosti spornega sklepa.

10 Splošno sodišče je 7. decembra 2016 pritožnice vprašalo, ali imajo pravni interes za izpodbijanje spornega sklepa.

11 Pritožnice so 23. januarja 2017 odgovorile na vprašanje Splošnega sodišča.

12 Splošno sodišče je z izpodbijanim sklepom tožbo zavrglo kot nedopustno, potem ko je po uradni dolžnosti ugotovilo, da pritožnice nimajo pravnega interesa za izpodbijanje spornega sklepa. Splošno sodišče je menilo, da se ni treba izreči o ugovoru nedopustnosti, ki ga je vložila Komisija in ki se nanaša na neobstoj procesnega upravičenja pritožnic za izpodbijanje tega istega sklepa.

Predlogi strank

13 Pritožnice s pritožbo Sodišču predlagajo, naj:

– izpodbijani sklep razveljavi,

– zadevo vrne Splošnemu sodišču v ponovno odločanje in

– Komisiji naloži plačilo stroškov.

14 Komisija Sodišču predlaga, naj:

– pritožbo zavrne in

– pritožnicam naloži plačilo stroškov.

Pritožba

Trditve strank

15 Pritožnice navajajo en sam pritožbeni razlog, ki se nanaša na to, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo, ker je presodilo, da nimajo pravnega interesa za razglasitev ničnosti spornega sklepa.

16 Kot naj bi izhajalo iz točk 27 in 33 izpodbijanega sklepa, naj bi pritožnice pred Splošnim sodiščem trdile, da bi razglasitev ničnosti spornega sklepa bistveno povečala verjetnost uspeha ničnostne tožbe, ki so jo vložile pred nacionalnimi sodišči zoper sklep o reševanju banke BES, in da bi takšen uspeh lahko imel za posledico bodisi razglasitev ničnosti sklepa o reševanju banke BES bodisi pravico zahtevati odškodnino. Natančneje, pritožnice naj bi predložile potrdilo portugalskega odvetnika, v katerem je ta podrobno navedel razloge, iz katerih bi razglasitev ničnosti spornega sklepa vplivala na navedeni nacionalni postopek, čeprav se predmet tega postopka razlikuje od predmeta tožbe, vložene pri Splošnem sodišču. Poleg tega naj ta dokaz ne bi bil izpodbijan na prvi stopnji.

17 Poleg tega, kot naj bi Sodišče razsodilo v točkah 68, 69 in 79 sodbe z dne 17. septembra 2015, Mory in drugi/Komisija (C-33/14 P, EU:C:2015:609), naj bi to, da razglasitev ničnosti sklepa s strani sodišča Unije zagotovi ugodnost v okviru tožbe pred nacionalnimi sodišči, vključno z odškodninsko tožbo, načeloma zadoščalo za utemeljitev takšnega pravnega interesa pred sodišči Unije. Izpodbijani sklep naj temu načelu ne bi nasprotoval.

18 Vendar je Splošno sodišče v točkah 34 in 35 izpodbijanega sklepa ugotovilo, da ker postopek, uveden pred njim, in postopek, uveden pred portugalskimi sodišči, nista imela istega predmeta, razglasitev ničnosti spornega sklepa ne bi vplivala na to, kako zadnjenavedena sodišča razlagajo portugalska ustavna pravila. Po mnenju pritožnic pa bi morala portugalska sodišča sama na podlagi portugalskega prava priti do takšnega zaključka, in ne sodišče Unije na podlagi prava Unije. Tako naj bi Splošno sodišče napačno nadomestilo nacionalna sodišča pri presoji utemeljenosti tožbe na nacionalni ravni.

19 Pritožnice podredno trdijo, da tudi če bi Splošno sodišče lahko presojalo utemeljenost pravnih trditev v zvezi s portugalskim pravom, navedenih v potrdilu njihovega portugalskega odvetnika, bi njegova presoja očitno izkrivila dokaze, ki so mu bili predloženi.

20 Komisija v obrambo najprej trdi, da v delu, v katerem pritožnice izpodbijajo razlago portugalskega prava s strani Splošnega sodišča, taka razlaga pomeni dejansko vprašanje, ki načeloma ni v pristojnosti Sodišča. Sodišče naj bi bilo pristojno le za to, da preveri, ali je Splošno sodišče izkrivilo nacionalno pravo. Tako izkrivljanje pa bi moralo biti jasno razvidno iz listin iz spisa, s katerim razpolaga Sodišče, ne da bi bilo treba dejstva in dokaze ponovno presojati.

21 V obravnavani zadevi pa naj pritožnice ne bi navedle, katera dejstva ali dokaze bi Splošno sodišče lahko izkrivilo, niti naj ne bi dokazale obstoja napak, ki naj bi jih Splošno sodišče naredilo in ki bi lahko privedle do izkrivljanja dejstev ali dokazov. V nasprotju s trditvami pritožnic naj Splošno sodišče ne bi na lastno pobudo ugotovilo, da trditve, ki jih je navedel njihov portugalski odvetnik v potrdilu, niso bile utemeljene. Pravzaprav naj bi menilo, da ker je predmet postopka pred njim drugačen od predmeta postopka pred portugalskimi sodišči, česar naj pritožnice ne bi izpodbijale, razglasitev ničnosti spornega sklepa ne more vplivati na razlago portugalskega prava, ki jo opravi nacionalno sodišče. Zato naj bi bila pritožba pritožnic očitno nedopustna, saj naj bi se nanašala le na vprašanja dejanskega stanja.

22 Dalje, Komisija opozarja, da je tožeča stranka dolžna predložiti dokaz o svojem pravnem interesu. Splošno sodišče naj ne bi bilo dolžno v prilogah iskati ter prepoznavati razlogov in utemeljitev, ki bi jih lahko upoštevalo kot podlago za tožbo, ker imajo priloge le dokazno in pomožno funkcijo.

23 Čeprav pritožnice v obravnavani zadevi trdijo, da bi razglasitev spornega sklepa za ničnega pritrdila njihovi trditvi, da je bilo reševanje banke BES na podlagi portugalskega prava nesorazmerno, naj v njihovem odgovoru glede njihovega pravnega interesa ne bi bilo podano nobeno pojasnilo v utemeljitev te trditve. Zlasti pojasnila, ki so jih pritožnice v zvezi s tem podale pred Splošnim sodiščem, niso bila v samem besedilu tega odgovora, ampak le v potrdilu, ki ga je pripravil portugalski odvetnik in ki je v prilogi k temu odgovoru.

24 V odgovoru pritožnic glede njihovega pravnega interesa naj bi te med drugim trdile, da bi jim razglasitev ničnosti spornega sklepa prav tako omogočila trditi, da ukrep reševanja banke BES brez kapitalskega vložka v premostitveno banko z dodelitvijo zadevne državne pomoči ni bil takšen, da bi lahko preprečil insolventnost banke BES. V tem odgovoru pa naj ne bi bilo nobenega pojasnila glede tega, kako bi razveljavitev spornega sklepa lahko povzročila razglasitev ničnosti sklepa o reševanju banke BES ali utemeljila poznejšo tožbo zaradi ugotovitve odgovornosti proti portugalski državi ali portugalski narodni banki.

25 Nazadnje in vsekakor mora zato, da obstaja pravni interes za izpodbijanje sklepa Komisije, biti uspeh odškodninske tožbe v okviru nacionalnega sodnega postopka odvisen od uspeha ničnostne tožbe proti temu sklepu, tako kot naj bi to bil primer v zadevi, v kateri je bila izrečena sodba z dne 17. septembra 2015, Mory in drugi/Komisija (C-33/14 P, EU:C:2015:609). Pritožnice pa naj ne bi dokazale primerljive povezave med postopkom za razglasitev ničnosti, ki so ga začele pred Splošnim sodiščem zoper sporno odločbo, in hipotetično odškodninsko tožbo, za katero menijo, da bi jo lahko vložile proti portugalski državi in portugalski narodni banki, če bi bilo njihovi tožbi v okviru nacionalnega sodnega postopka proti sklepu o reševanju ugodeno.

26 Kot naj bi Splošno sodišče pojasnilo v točkah od 28 do 31 izpodbijanega sklepa, je predvsem sklep o reševanju banke BES, in ne sporni sklep, tisti, ki je lahko konkretno vplival na vrednost terjatev pritožnic, tako da naj morebitna razglasitev ničnosti spornega sklepa ne bi imela takšnega učinka, da bi bilo portugalski državi naloženo, naj ponovno premisli o tem sklepu o reševanju. Pritožnice naj zato ne bi bile nujno upravičene vložiti odškodninsko tožbo proti portugalski državi oziroma portugalski narodni banki pred nacionalnimi sodišči.

27 Poleg tega, tudi če bi razglasitev ničnosti spornega sklepa lahko imela za posledico razglasitev ničnosti sklepa o reševanju banke BES ter čeprav bi razglasitev ničnosti zadnjenavedenega sklepa lahko bila podlaga za odškodninsko tožbo proti portugalski državi in portugalski narodni banki, takšna prihodnja tožba ne more biti podlaga za pravni interes pritožnic za razglasitev ničnosti spornega sklepa. Kot naj bi izhajalo iz točk 56, 69 in 79 sodbe z dne 17. septembra 2015, Mory in drugi/Komisija (C-33/14 P, EU:C:2015:609), bi namreč bila takšna odškodninska tožba zgolj hipotetična, ker bi bila odvisna od uspeha nacionalnega postopka.

Presoja Sodišča

28 Sodišče je večkrat razsodilo, da je ničnostna tožba fizične ali pravne osebe dopustna le, če ima ta oseba pravni interes za razglasitev ničnosti izpodbijanega akta. Takšen pravni interes predpostavlja, da ima razglasitev ničnosti tega akta lahko sama po sebi pravne posledice in da tožba tako lahko s svojim rezultatom prinese korist stranki, ki jo je vložila (sodba z dne 4. junija 2015, Andechser Molkerei Scheitz/Komisija, C-682/13 P, neobjavljena, EU:C:2015:356, točka 25 in navedena sodna praksa).

29 Poleg tega mora pravni interes za ničnostno tožbo obstajati in biti dejanski ter se presojati na dan, ko je bila tožba vložena (glej v tem smislu sodbi z dne 17. septembra 2009, Komisija/Koninklijke FrieslandCampina, C-519/07 P, EU:C:2009:556, točka 65, in z dne 4. junija 2015, Andechser Molkerei Scheitz/Komisija, C-682/13 P, neobjavljena, EU:C:2015:356, točka 26).

30 V obravnavanem primeru je treba najprej zavrniti trditev Komisije, da je pritožba nedopustna, ker se z njo izpodbija presoja dejanskega stanja, ki jo je opravilo Splošno sodišče v zvezi z morebitnim vplivom ničnostne tožbe, ki je bila pred njim vložena, na ničnostno tožbo, ki so jo vložile pritožnice pred nacionalnimi sodišči.

31 Res je, da je Splošno sodišče edino pristojno za ugotavljanje in presojo dejanskega stanja ter načeloma za presojo dokazov, ki jih je sprejelo za utemeljitev dejanskega stanja. Vendar pa je Sodišče tisto, ki mora izvajati ta nadzor, ko Splošno sodišče te dokaze pravno kvalificira in iz njih izpelje pravne posledice. Zato je vprašanje, ali ob upoštevanju takega dejanskega stanja in dokazov razglasitev ničnosti spornega sklepa s strani sodišča Unije pritožnicam koristi v okviru tožbe, vložene pri nacionalnih sodiščih, da bi lahko dokazale svoj pravni interes pred sodiščem Unije, pravno vprašanje, ki spada v okvir nadzora, ki ga Sodišče opravlja v okviru pritožbe (glej po analogiji sodbo z dne 17. septembra 2015, Mory in drugi/Komisija, C-33/14 P, EU:C:2015:609, točka 68).

32 Dalje, zavrniti je treba tudi trditev Komisije, da pritožnice niso dovolj izkazale svojega pravnega interesa, ker pojasnila, ki so jih podale v zvezi s tem pred Splošnim sodiščem, niso bila v samem besedilu njihovega odgovora v zvezi z njihovim pravnim interesom, ampak le v prilogi k temu odgovoru.

33 Res je, kot je Sodišče že razsodilo, da mora tožeča stranka dokazati svoj pravni interes, ki je bistveni in prvi pogoj za vsa pravna sredstva pred sodišči (sodba z dne 4. junija 2015, Andechser Molkerei Scheitz/Komisija, C-682/13 P, neobjavljena, EU:C:2015:356, točka 27 in navedena sodna praksa).

34 Da bi bila ničnostna tožba, ki jo vloži fizična ali pravna oseba, dopustna, je zlasti potrebno, da tožeča stranka ustrezno utemelji interes, ki ga zanjo pomeni razglasitev ničnosti tega akta (sodbi z dne 4. junija 2015, Andechser Molkerei Scheitz/Komisija, C-682/13 P, neobjavljena, EU:C:2015:356, točka 28, in z dne 20. decembra 2017, Binca Seafoods/Komisija, C-268/16 P, EU:C:2017:1001, točka 45).

35 Kot pa izhaja iz točk 27 in 33 izpodbijanega sklepa, so pritožnice v odgovoru na vprašanje Splošnega sodišča v zvezi s tem trdile, da bi razglasitev ničnosti spornega sklepa bistveno povečala verjetnost uspeha postopka sodnega nadzora, ki so ga začele pred portugalskimi sodišči zoper sklep o reševanju banke BES. Zlasti so pojasnile, da bi imel takšen uspeh za posledico bodisi razglasitev ničnosti tega sklepa o reševanju banke BES bodisi pravico, da zahtevajo odškodnino za izgube, ki so nastale zaradi nezakonitega reševanja banke BES.

36 Poleg tega iz tega istega odgovora pritožnic v zvezi z njihovim pravnim interesom izhaja, da so na več straneh predstavile svoje trditve v zvezi s tem. Predvsem so se oprle na sodbe Sodišča in Splošnega sodišča v zvezi s tem in na kratko, vendar zadostno pojasnile razloge, iz katerih bi glede na potrdilo portugalskega odvetnika, ki je priloženo temu odgovoru, razglasitev ničnosti spornega sklepa bistveno povečala njihove možnosti uspeha v okviru nacionalnega postopka za razglasitev ničnosti sklepa o reševanju banke BES. Zlasti menijo, da bi razglasitev ničnosti spornega sklepa s strani Splošnega sodišča omogočila, na eni strani, utemeljitev trditev, ki so jih že navedle v okviru nacionalne tožbe, in sicer da je bil sklep o reševanju banke BES nesorazmeren po portugalskem pravu, in na drugi strani, da bi v okviru te tožbe trdile, da se z reševanjem banke BES brez zadevne državne pomoči ne bi mogel uresničiti cilj, da se prepreči njena insolventnost.

37 Podrobnosti trditev pritožnic glede njihovega pravnega interesa sicer res niso bile v samem besedilu odgovora, ki so ga naslovile na Splošno sodišče, ampak v prilogi k temu odgovoru, in so pritožnice v svoji pritožbi dodale elemente, ki niso bili v navedenem odgovoru, vendar so bile glavne trditve pritožnic v zvezi s tem vsebovane v samem tem odgovoru.

38 Poleg tega ob upoštevanju tako dolžine kot tudi dokazne vrednosti potrdila portugalskega odvetnika, ki je priloženo odgovoru pritožnic v zvezi z njihovim pravnim interesom, in drugih dokazov v zvezi s tem pritožnicam ni mogoče očitati, da so jih priložile navedenemu odgovoru, saj je ta odgovor med drugim namenjen poglobitvi njihovih trditev v zvezi z njihovim pravnim interesom, prav tako v odgovor na poziv Splošnega sodišča v tem smislu.

39 V preostalem, v delu, v katerem želi Komisija s svojimi trditvami prikazati samo nezadostnost elementov, ki so jih podale pritožnice na prvi stopnji, da bi izkazale svoj pravni interes za izpodbijanje spornega sklepa, te trditve zadevajo ugotovitev, do katere je prišlo Splošno sodišče v izpodbijanem sklepu, da je bil pravni interes pritožnic v zvezi s tem neupoštevan. Navedeno trditev je treba torej obravnavati v okviru presoje utemeljenosti edinega razloga, navedenega v okviru te pritožbe.

40 Tako je treba preučiti, ali je Splošno sodišče v točkah od 34 do 36 izpodbijanega sklepa napačno uporabilo pravo, ko je presodilo, da ker postopek pred Splošnim sodiščem in postopek pred nacionalnimi sodišči nista imela enakega predmeta, morebitna razglasitev ničnosti sporne odločbe ne bi imela nobenega vpliva na navedeni nacionalni postopek in zato pritožnicam ne bi prinesla nobene koristi.

41 Iz teh točk izpodbijanega sklepa izhaja, da je Splošno sodišče navedlo, da se je nacionalni postopek nanašal na samo vprašanje skladnosti uporabe postopka reševanja z nacionalnim pravom, medtem ko se je tožba pred Splošnim sodiščem nanašala le na združljivost financiranja tega postopka reševanja s pravom Unije. Ugotovilo je, da njegova morebitna presoja spoštovanja prava Unije s strani Komisije ne bi vplivala na to, kako bi portugalska sodišča razlagala portugalsko nacionalno pravo, zlasti v zvezi z vprašanjem, ali je bilo kršeno načelo sorazmernosti, kot je zaščiteno s portugalskim ustavnim pravom.

42 V zvezi s tem je Sodišče presodilo, da stranka načeloma ohrani interes za vložitev ničnostne tožbe, saj je ta lahko podlaga za morebitno odškodninsko tožbo (sodba z dne 20. junija 2013, Cañas/Komisija, C-269/12 P, neobjavljena, EU:C:2013:415, točka 17).

43 Verjetnost vložitve odškodninske tožbe je dovolj za utemeljitev takšnega pravnega interesa, če ta tožba ni hipotetična (glej sodbo z dne 17. septembra 2015, Mory in drugi/Komisija, C-33/14 P, EU:C:2015:609, točka 79).

44 Sodišče je prav tako razsodilo, da lahko pravni interes izhaja iz vsake tožbe pred nacionalnimi sodišči, v okviru katere lahko morebitna razglasitev ničnosti akta, izpodbijanega pred sodiščem Unije, tožeči stranki prinese korist (sodba z dne 17. septembra 2015, Mory in drugi/Komisija, C-33/14 P, EU:C:2015:609, točka 81).

45 Nazadnje je obstoj takega pravnega interesa treba presojati *in concreto*, pri tem pa upoštevati zlasti posledice očitane nezakonitosti in naravo domnevno povzročene škode (sodba z dne 17. septembra 2015, Mory in drugi/Komisija, C-33/14 P, EU:C:2015:609, točka 70 in navedena sodna praksa).

46 V obravnavanem primeru pritožnice v pritožbi trdijo, da je škoda, ki so jo utrpele to, da je zato, ker so njihove obveznosti ostale v slabi banki, postopek reševanja imel za posledico to, da so iz imetnic obveznosti banke BES postale imetnice obveznosti banke, ki ni imela sredstev z vrednostjo, ki ni mogla sklepati novih poslov in katere dovoljenje za opravljanje bančnih storitev je bilo treba odvzeti po kratkem obdobju likvidacije. Torej naj bi utrpele znatne izgube in njihov pravni položaj naj bi se spremenil. Poleg tega, kot izhaja iz njihovega odgovora Splošnemu sodišču v zvezi z njihovim pravnim interesom in iz prilog k temu odgovoru, pritožnice trdijo, da naj ob upoštevanju zneska njihovih finančnih izgub njihov položaj ne bi bil primerljiv s položajem, ki prevlada, kadar se uporabijo običajna pravila portugalskega insolventnega prava, ker ta pravila določajo poplačilo vseh upnikov družbe, vključno z imetniki podrejenih dolžniških instrumentov, iz sredstev družbe in v skladu z vrstnim redom poplačila. V navedenem odgovoru so pritožnice na podlagi tega ugotovile, da so izgubile pravico zahtevati povračilo iz vseh sredstev banke BES, vključno z zdravimi sredstvi, v skladu s portugalskimi običajnimi pravili na tem področju.

47 Kot izhaja iz točke 35 te sodbe, so pritožnice glede posledic domnevne nezakonitosti pred Splošnim sodiščem trdile, ravno tako kot trdijo tudi pred Sodiščem, da bi uspeh v okviru ničnostne tožbe, vložene pred portugalskimi sodišči proti sklepu o reševanju banke BES, imel za posledico bodisi razglasitev ničnosti tega sklepa bodi pravico zahtevati odškodnino za izgubo, ki so jo utrpele zaradi nezakonitega reševanja banke BES.

48 Komisija v bistvu poudarja, da je prihodnja odškodninska tožba na nacionalni ravni, na katero se pritožnice opirajo za to, da bi dokazale svoj pravni interes za izpodbijanje spornega sklepa, hipotetična, ker ni gotovo, da bo tožba na nacionalni ravni dejansko vložena in ker pritožnice niso dokazale zadostne povezave med navedeno nacionalno tožbo in tožbo pred Splošnim sodiščem.

49 Vendar čeprav možnost, da v prihodnosti vložijo odškodninsko tožbo, pritožnicam ne more podeliti obstoječega in dejanskega interesa, da zahtevajo razglasitev ničnosti spornega sklepa, je treba spomniti, da lahko takšen interes kljub temu izhaja, tako kot izhaja iz točke 44 te sodbe, iz vsakega dejanja pred nacionalnimi sodišči, v okviru katerega morebitna razglasitev ničnosti izpodbijanega akta lahko tožeči stranki prinese korist.

50 Ni pa sporno, da so pritožnice pred portugalskimi sodišči že vložile ničnostno tožbo zoper sklep o reševanju banke BES. Poleg tega je iz elementov, s katerimi razpolaga Sodišče, razvidno, da ta tožba lahko sama po sebi pritožnicam prinese korist.

51 Torej je treba preučiti, tako kot trdijo pritožnice, ali bi razglasitev ničnosti spornega sklepa s strani Splošnega sodišča lahko vplivala na ničnostno tožbo, ki so jo te vložile pred nacionalnimi sodišči zoper sklep o reševanju banke BES.

52 Res je in poleg tega se to v okviru te pritožbe ne izpodbija, kot je navedlo Splošno sodišče v točki 34 izpodbijanega sklepa, da tožba, ki je vložena pred tem sodiščem, ni imela istega predmeta kot tožba, ki je bila vložena pred portugalskimi sodišči, ker je bila prva namenjena ugotovitvi neskladnosti zadevne državne pomoči s pravom Unije, medtem ko je druga namenjena ugotovitvi neskladnosti sklepa o reševanju banke BES s portugalskim pravom.

53 Vendar tako iz izpodbijanega sklepa kot tudi iz spisa, predloženega Sodišču, izhaja, da sta sporni sklep in sklep o reševanju banke BES neločljivo povezana. Zlasti iz točk od 4 do 7 tega sklepa je razvidno, da je postopek reševanja „vključeval“ ustanovitev začasne kreditne institucije, na katero so bile prenesene zdrave poslovne dejavnosti banke BES. Iz teh točk je prav tako razvidno, da je bila glede na oceno, ki so jo Komisiji posredovali portugalski organi, o možnostih za reševanje ustanovitev premostitvene banke videna kot „edina rešitev“, ki omogoča ohraniti finančno stabilnost Portugalske republike, in da je Komisija zadevno državno pomoč štela za združljivo z notranjim trgom, ob upoštevanju zavez, ki so jih predstavili portugalski organi glede tako premostitvene banke kot tudi slabe banke in ki so se nanašale na postopek njune likvidacije. Med drugim je bila med zavezami določena prepoved prenosa sredstev delničarjev in imetnikov podrejenih dolžniških instrumentov na premostitveno banko.

54 Sicer ni sporno, tako kot je Splošno sodišče opozorilo v točki 28 izpodbijanega sklepa, da zmanjšanje vrednosti obveznosti pritožnic izhaja iz odločitve o reševanju banke BES. Kot je Splošno sodišče navedlo v točki 31 izpodbijanega sklepa in česar pritožnice ne izpodbijajo, morebitna razglasitev ničnosti spornega sklepa ne bi učinkovala tako, da se Portugalski republiki naloži, naj prekliče svojo odločitev o ustanovitvi premostitvene banke in naj v njeno premoženje ne vključi obveznosti, kot so te, ki jih imajo pritožnice.

55 Vendar ob upoštevanju neločljive vezi, ki je med spornim sklepom in sklepom o reševanju banke BES, kot sta navedena v točki 53 te sodbe in ki izkazujeta zlasti, da je bila zadevna državna pomoč odobrena v okviru reševanja banke BES, je treba ugotoviti, kot trdijo pritožnice, da Splošno sodišče ni moglo – ne da bi nadomestilo portugalska sodišča za namen presoje utemeljenosti ničnostne tožbe, ki so jo te vložile zoper sklep o reševanju banke BES – ugotoviti, da ker predmet zadnjenavedene tožbe ni bil enak predmetu tožbe, vložene pred Splošnim sodiščem, morebitna razglasitev ničnosti izpodbijanega sklepa nikakor ne bi mogla vplivati na presojo portugalskih sodišč o tožbi, ki je bila vložena pred njimi, zlasti na način, ki so ga izpostavile pritožnice tako v svojih vlogah pred Splošnim sodiščem kot tudi v svoji pritožbi pred Sodiščem.

56 Sodišče Unije namreč za namen presoje pravnega interesa za nastopanje pred njim ni pristojno, da presodi, ali je na podlagi nacionalnega prava utemeljenost tožbe, vložene pri nacionalnih sodiščih, verjetna, in da s tem nadomesti nacionalna sodišča pri taki presoji. Je pa nujno in zadostno, da ima lahko stranka, ki je vložila ničnostno tožbo pri sodišču Unije, korist od njenega rezultata (sodba z dne 17. septembra 2015, Mory in drugi/Komisija, C-33/14 P, EU:C:2015:609, točka 76). Kot je razvidno iz točk od 42 do 55 te sodbe, pa je to tako v obravnavani zadevi.

57 Glede na vse zgoraj navedeno je treba ugotoviti, da je Splošno sodišče s tem, da je v točkah od 34 do 36 izpodbijanega sklepa ugotovilo, da čeprav postopek pred njim in nacionalni postopek nista imela istega predmeta, morebitna razveljavitev spornega sklepa ne bi vplivala na zadnjenavedeni postopek in torej ne bi prinesla nobene koristi pritožnicam v smislu upoštevne sodne prakse, napačno uporabilo pravo.

58 Splošno sodišče je zato v točki 37 tega sklepa tudi napačno presodilo, da je bilo treba tožbo pritožnic zavreči kot nedopustno, ker ni bil podan pravni interes za izpodbijanje spornega sklepa.

59 V teh okoliščinah je treba pritožbi ugoditi in izpodbijani sklep razveljaviti.

Vrnitev zadeve v razsojanje Splošnemu sodišču

60 V skladu s členom 61, prvi odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije lahko to v primeru razveljavitve odločitve Splošnega sodišča, če stanje postopka to dovoljuje, samo dokončno odloči o zadevi ali pa jo vrne v razsojanje Splošnemu sodišču.

61 V obravnavani zadevi Sodišče nima na voljo potrebnih elementov, da bi dokončno odločilo o ugovoru nedopustnosti, ki ga je Komisija vložila v okviru postopka na prvi stopnji in ki se nanaša na to, da pritožnice spornega sklepa niso bile upravičene izpodbijati. Enako velja glede utemeljenosti pritožbe, saj ta vidik spora vključuje tudi elemente, o katerih Splošno sodišče v izpodbijanem sklepu ni niti presojalo niti se o njih ni razpravljalo pred Sodiščem.

62 Zato je treba zadevo vrniti v razsojanje Splošnemu sodišču, da to odloči o ugovoru nedopustnosti Komisije v zvezi s tem, da pritožnice ne izpolnjujejo zahtev iz člena 263, četrti odstavek, PDEU.

Stroški

63 Ker se zadeva vrne Splošnemu sodišču, se odločitev o stroških tega pritožbenega postopka pridrži.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

1. **Sklep Splošnega sodišča Evropske unije z dne 19. julija 2017, BPC Lux 2 in drugi/Komisija (T-812/14, neobjavljen, EU:T:2017:560), se razveljavi.**

2. **Zadeva se vrne v odločanje Splošnemu sodišču Evropske unije.**

3. **Odločitev o stroških se pridrži.**

Podpisi